

İlk Muuml;slüman Olmakla Şereflenen Kadın: Hz. Hatice Asr-ı saadet hanımlarından; İlklerin ilki olan; İlk muuml;min; İlk cemaat olup, namaz kılan; İlk Muuml;slüman kadın; Kalbi Efendimizin (sav) aşkı ile dolu olan; Muuml;minlerin annesi; Tesellici; Tahir; Kuuml;bra; Hem seven hem de sevilen; Allah’ın (cc) selamına, Efendimizin övgüsüne nail olacak derecede faziletli ve şerefli olan bir kadındı. Hz. Hatice bint-i Huveylid hicretten 68 yıl önce, Kureyşli asıl bir ailede Duuml;nya’ya geldi. O’nun ata soyu, Peygamberimizin Ata soyu ile Kusayy b. Kilab’da birleşir. Anne tarafından soyu da Peygamberimizin baba tarafından dedesi olan Ka’b b. Luuml;ey’de birleşir. Anne vebabası en köklüailelere mensuptular. Sahip olduğu bu yüksek neseli yanı sıra üstün, temiz, güzel ahlaklı ve erdemli vasıflarıyla biliniyordu Hz. Hatice (r.a.). “Cahiliye döneminde bile (tahire-temiz) diye anılırdı. Kureyş kadınları içinde soyca en üstün, şerefçe en büyük, servetçe en zengin olanıydı. İşini çok iyi bilir ve sıkı tutardı. Akıllı, uyanık, içli ve ince düşünceliyi.” Rasulullah(as), Hz. Hatice(ra) ile mes’ud bir aile hayatı geçirmiştir. Peygamberlik hayatının en sıkıntılı dönemi, Hz. Hatice(ra) ile olan beraberlik yıllarına rastlar. Rasulullah(as), kavmi tarafından reddedildiği, işkence ve hakaretlere maruz kaldığı Mekke Dönemi’nde Hz. Hatice (ra) nin maddi ve manevi desteğine mazhar olmuş, en büyük teselliyyi O’nun la teşkil ettiği huzurlu aile yuvasında bulmuştur. SAV’e ilk inanan, O’nun (sav) hiçunutamadığı ilk eşi, sevinci ve ilk ümmeti olan kişidir Hz. Hatice. Allah’ın övdüğü, Hz. Hatice Peygamberimizin övgüsünü de mahzar olmuştur.

فَيَقُولُ;
إنَّهَا
كَانَتْ
وَكَانَتْ،
وَكَانَلى
مِنْهَا
وَلَدٌ - “Halk, beni, inkârla karşıladığı zaman, O; bana inandı. Halk beni yalanladığı zaman, O, beni tasdik etti, doğruladı. Halk, beni mahrum ettiği zaman, O, beni malına ortak etti. Kadınlar, beni, evladden mahrum ettiği zaman, Allah bana O’ndan evlad da nasib etti.”[\[1\]](#)
خَيْرُ
نِسَائِهَا
مَرْيَمُ
بِنْتُ
عُمْرَانَ،
وَخَيْرُ
نِسَائِهَا
خَدِيجَةُ
بِنْتُ
خُوَيْلِدٍ،
 - “Kendi zamanındaki kadınların hayırlısı: İmran kızı Meryem idi. Bu ümmetin kadınlarının en hayırlısı da Hatice’dir.”[\[2\]](#)

وَلَمْ
يَكْمُلْ
مِنَ
النِّسَاءِ
إَّ مَرْيَمُ
ابْنَةُ
عِمْرَانَ،
وَآسِيَةُ
امْرَأةُ
فِرْعَوْنَ،
وَخَدِيجَةُ
بِنْتُ
خُوَيْلِدٍ،
وَفَاطِمَةُ
بِنْتُ
مُحَمَّدٍ،
وَفَضْلُ
عَائِشَةَ
عَلى
النِّسَاءِ
كَفَضْلِ
الثَّرِيدِ
عَلى سَائِرِ
الطَّعَامِ
 - “Cennet halkı kadınlarının üstünü: Hatice bint-i
Huveylid, Fatima bint-i Muhammed, Meryem bint-i İmran ve Firavunun zevcesi Asiye bint-i
Müzahimdin”[3] - “Ben, Hatice’den daha hayatı
patron görmedim. Ben ve arkadaşım, seferden dönüp de, O’nun yanında
bizim için biriktirilmiş buğday ekmeği, nefis ve turfanda türü yemişleri hazır
bulmadığımız olmamıştır.” Akıllı, bilgili, görgülü,
medeni, donanımlı, dirayet sahibi olma, okuma-yazma bilme, Hz. Hatice’nin dikkat
çeken özelliklerden birkaç tanesidir. Mekke’nin sert hayat şartlarında bu
bilgisi, sadakati ve örnek şahsiyetiyle bütün hanımlara örnek olmuştur.
Hz. Hatice(ra) Cahiliye Devri’nde de üstünlüğü kabul edilen bir
kadında. Nitekim, Cahiliye Devri’nde bile “ Tahire” diye anılırıldı.
 Daha önce iki kere evlenmiş ve dul kalmış kalan, iki erkek ve bir kız
çocuğu olan Hz. Hatice, Yüce Allah’ın, O’nu, tüm meziyetleri ile
birlikte, daha da, şerefleştirmeyi ve hayra erdirmeyi dilemesi sonunda Peygamber Efendimizi ile
evlenmiş oldu. Hz. Peygamberimiz’i(as) ve Hz. Hatice(ra) ‘yi birbirlerine yaklaştırılan
ve hayatlarını birleştirmelerine vesile olan şey maddi değil, tümüyel manevi ve ilahi idi.
Zira, Efendimiz(sav) asla dünya malına değer vermezdi. Muhterem Kardeşlerim Peygamber
Efendimiz (s.a.v.); Allah’ın
وَلَكِنْ
رَسُولَ
اللهِ
وَخَاتَمَ
النَّبِيِّينَ “… ancak o, Allah’ın Resûlü ve peygamberlerin

sonucusudur.”[\[4\]](#) Ayetiyle bildirdiği gibi insanlar için son peygamber olarak gönderilen, Allah’ın en son hak kitabını vahy ettiği, güzel ahlaklı, takvası, Allah’a olan yakınlığı ile insanlara örnek kıldığı, Allah’ın dostu, Rabbimizin Katında üstünlüğü olan, müminlerin de dostu, en yakını ve velisidir. Hz. Hatice (r.a.) Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)’in ilk eşi ve İslam’i seçen ilk kadın sahabidir. Hz. Muhammed (s.a.v.)’in Yüce Rabbimiz’den vahiy aldığından bunu ilk söyalediği kişi olarak bilinen Hz. Hatice (r.a.), olgunluğu, tevekkülü, cesareti ve fedakârlığı ile tüm Müslümanlara örnek olmuştur. اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللهِ اَتْقَيكُمْ اِنَّ اللهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ “… Şüphesiz, Allah Katında sizin en üstün (kerim) olanınız, (ırk ya da soyca değil) takvaca en ileride olanınızdır. Şüphesiz Allah, bilendir, haber alandır.”[\[5\]](#) Ayetiyle Yüce Rabbimiz, Kendi nezdinde ki üstünlüğün sadece takvayla olduğunu, kullarının Allah’a olan imanları ve sahip oldukları Allah korkularıyla değer kazandıklarını haber vermektedir. Peygamberimiz (s.a.v.) ve sahabeler de sahip oldukları vicdan duygusuyla hareket etmişler ve Allah’a olan korkularını artırmak için çaba göstermişlerdir. Hz. Hatice (r.a.) da, Yüce Allah’a ve Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)’e olan derin saygı ve sevgisi ile Peygamberimiz (s.a.v.)‘e her zaman destek olmuştur. Nitekim Yüce Allah, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’e, elçiyi saygının ve onu savunup desteklemenin önemine ilişkin olarak şöyile vahy etmiştir: اِنَّآ اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا لِتُؤْمِنُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَصِيلاً “Şüphesiz, Biz seni bir şahid, bir müjde verici ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Ki Allah’a ve Resûlü’ne iman etmeniz, O’nu savunup-desteklemeniz, O’nu en içten bir saygıyla yüceltmeyiz ve sabah akşam O’nu (Allah’ı) tesbih etmeniz için.”[\[6\]](#) Hz. Hatice (r.a.) Peygamber Efendimiz (sav)’e peygamberlik makamı verildiğinde “Senin Allah’ın Resulü olduğuna şehâdet ederim” demiş ve Müslümanlığı kabul etmiştir. Hz. Hatice (r.a.), Hz. Muhammed (s.a.v.)’in sözlerinden hiçbir zaman kuşku etmemiş ve tek sözüyile O’na ve

Allah'a teslim olmuştur. Bu samimi davranışsı sebebiyle Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in en ok değer verdiği ve gümüşendiği eşlerinden biri olmuştur. Rivayetlere göre hicretten 3 yıl kadar önce vefat eden Hz. Hatice (r.a.) İslam'ın hem;z hıncınlık kazanmadığı zorluk ve ilenin hıncınlık kim olduğu dolum; nemlerde yaşamıştır. Mekkeli mümük;şrikler tarafından pek ok zorluk ve eziyete uğratılmış fakat bunların hepsine gümük;s gererek Allah'a gümük;nümülden teslim olmuştur. Hz. Hatice (r.a.), Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Yümük;ce Allah'ın son peygamberi olduğuna dair inancını her zaman korumuş örnek bir mümük;min olmuştur. Rabbimiz'in kollarına olan sonsuz sevgisinden, rahmetinden, esirgeyiciliğinden ve bağıslayıcılığından emin bir şekilde, bu tevekküm;llümlü tavrı hayatının sonuna kadar korumuştur. Muhterem Kardeşlerim Hz. Hatice (r.a.), yeryüm;zünde sadece üç Mümük;slüm;man'ın bulunduğu, İslamiyet'in ilk müüm;nlerinde Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve Hz. Ali (a.s.) ile birlikte bazen Kacır;be'rsquo;de bazen evinde ibadet etmiştir. O dolum;nemde din ahlakına gümük;re yaşamayan sapıkın kişiler ise, Mümük;slüm;manlarla alay etmiş ve onlara eziyet etmişlerdir. İnkacır;rcıların bu tutumlarını Kur'an'ıda Rabbimiz şu ayetle haber vermiştir: لَتُبْلَوُنَّ فِى اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ لَّ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوآ اَذًى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ اْلاُمُورِ “Andolsun mallarınız ve canlarınız konusunda, imtihan edilecek-siniz. Sizden önce geçip, bize de kitap verildi diyenlerden ve Allah'ın tanrıları varlıklara da ilahilik yakışırınlardan, bir çok incitici sözler işiteceksiniz. Ama eğer zorluklara ve sıkıntırlara katlanır ve yolunuza, Allah ve kitabıyla bulmaya çalışırsınız; İşte bunlar, yapılması gereklili olan işlerdendir” [7] Hz. Hatice (r.a.) validemiz, mümük;şriklerin eziyetleri ve zulümümleri karşısında asla umutsuzluğa dümüm;şmemiş aksine imanı ve takvası daha da artmıştır. Mekkeli mümük;şrikler Si'rsquo;bümüm; Ebi Talib'rsquo;de Mümük;slüm;manları

kuşattığında, kendisi de Peygamberimiz (s.a.v.) ile birlikte yaklaşık üç yıl boyunca kuşatmaya cesur, kararlı ve yiğit bir tutumla sabretmiştir.

وَاِنْ

تَصْبِرُوا

وَتَتَّقُوا

فَاِنَّ

ذَلِكَ مِنْ

عَزْمِ

اْلاُمُورِ

Allah’in “.Ama eğer zorluklara ve sıkıntırlara katlanır ve yolunuza, Allah ve kitabıyla bulmaya çalışırsanız; İşte bunlar, yapılması gereklili işlerdendir.”[8]

Hükmü gereği, Hz. Hatice (r.a.) bu zorluk anında Allah’a olan sevgisinde, teslimiyetinde ve güveninde kararlılık göstermiştir. Her zaman olumlu ve güzeli düşünmüş, Yüce Allah’in yarattığı her olayın arkasında büyük hayırların olduğunu bilerek Rabbimiz’in yardımının her zaman Müslümanlar üzerinde olduğuna kesin bir şekilde inanmıştır. Değerli Müminler Hz. Hatice (r.a.), vakarı, konuşma üslubu, hal ve hareketleri, aklı ve feraseti, güzeli ahlaklı ve derin imanıyla dönemin cahiliye kültürünü benimseyen kadınlarından keskin bir şekilde ayrılmış ve Yüce Rabbimiz’in beğeneceği Müslüman kadın karakterini sergilemiştir. Allah’a samimi imanının sonucu olan bu güzeli özellipler onu nurlu bir insan yapmıştır. Eşi kırk yaşına gelip de, uzlete çekilmeye başlayınca O’na yemek taşımaya başladı. O sıralarda ortalama elli- elli beş yaşılarında daydı ve Mekke’ye gidenler bilir, çikilması yarım saat süren Hıra Dağı’na yemek götürme makasıyla çikar, mağaranın önüne yemek kaplarını koyar daha sonra gidiyor gibi yapar ve koşup bir taşın ardına gizlenir, bazen iki bazen üç gün, aç susuz bir halde mağaranın ağızına doğru ona bir zarar gelmesin diye beklerdi. Onu himaye etmeyi kendine görev edinmişti. Bir gün Cebrai gelip “EY MUHAMMED HATİCE BURADA” dedi. Peygamberimiz “EVET BİLİYORUM” deyince Cebrai (a.s) “HAYIR O HEP BURADA HİÇ GİTMİYOR Kİ” şeklinde cevap verdi. Belki eşinin yolunu beklerken dam üzerinde ya da bahçede O’na yaktığı türküleri ve şiirleri Peygamberimiz hiç duymadı, ama bu bekleyışı Allah O’na duyurdu. Bu harika içtenliğin karşılığı olarak O’na selam yolladı. Peygamberimiz gelip, أتَى جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السََّمُ النَّبِىُّ . فقَالَ: يَا رَسُولَ اللّهُ، هذِهِ خَدِيجَةُ قَدْ أتَتْ وَمَعَهَا إنَاءٌ فِيهِ إدَامٌ أوْ

طَعَامٌ أوْ
شَرَابٌ.
فَاِذَا هِىَ
أتَتْكَ
فَاقْرَأ
عَلَيْهَا
السََّمَ
مِنْ
رَبِّهَا
وَبَشِّرْهَا بِبَيْتٍ في
الْجَنَّةِ
مِنْ قَصَبٍ َ
صَخَبَ فِيهِ
وََ نَصَبَ "Ey Allah'ın
Resûlü, dedi. İşte Hatice geliyor. Beraberinde bir kap var, içerisinde katık -veya
yiyecek, veya içecek- mevcut. O yanına ulaştığı vakit, ona Rabbinden [ve benden] selam
söleyin ve onu gürültü ve yorgunluk bulunmayan cennette, içerisi
oyulmuş inciden mamul bir evle müjdeleyin!" dediğinde bu muhteşem sevgi
öğretmeni aynı zamanda zekâsının ve konuşma kabiliyetinin dorduğunda bir cevap
verdi: “Cebrail’in selamını alıyorum, ama Rabb’im zaten Selam’dır,
tüm selamlar zaten O’dur.” diyordu. Muhterem Müminler
 Hz. Hatice annemizi bazen
Resulullah’ i dizlerinde teskin ederken, bazen gözyaşları içinde İslâm davası
için mücadele ederken bazen bir anne bazen bir sırdaş olarak görüyoruz
ve anlıyoruz ki, bir kadın ya da erkek birbirlerine eş olmanın yanı sıra, aynı zamanda arkadaş,
sırdaş, öğretici, yoldaş oldukları arasında o birlikte anlam kazanır ve o birlikte o zaman
vazgeçilmez olur. İşte Hatice annemiz bunu yaptığı için onun
öldüğü yila Peygamberimiz HÜZÜN YILI demiştir. Aralarındaki bu
sevgi o kadar büyüktür ki, eşi öldükten sonra dahi onun uzak
akrabalarına bile hürmet ve ikram etmiş ve yeri geldiğinde hırkasını çikarıp altlarına
sermiştir. Daha sonraki dönemlerde evlendiği Hz. Aîşe annemiz Hz. Hatice’den ve
Resul ile onların aşklarından bahsederken şöyle der: “Bir gün Hatice’nin
bir akrabası geldi, içeri girmek için izin istediğiinde onun sesini duyan
Peygamber’in rengi birden değişti gözleri ışıldadı ve şöyle dedi ‘Sesin
Hatice’ye o kadar çok benziyor ki’ ve bunu söylerken onu bir daha
görememenin verdiği hüzünle öyle mahzunlaştı ki... Hz. Hatice’ye
olan sevgisini çok defa kıskandım. Ben bir ölüyü kıskandım”
demmiştir. Oysa sonraki eşleri daha güzel, daha genç olmasına rağmen, Hatice
annemizi bu kadar özel yapan şey, gönle inen yolun bazı fiziksel özelliğinde
değil, yürekte ve kişilikte olduğunu da bizlere öğretmiştir. Hz. Aîşe(ra) tarafından;
”Çok seneler önce vefat edip giden Mekkeli yaşlı hanım” diye
adlandırrıken zevcesinin muhabbet ve şefkatinden Muhammed(as) sık sık bahsediyordu.
Hz. Peygamberimiz(as) aile efrادının sadece şahıslarına değil, onların yakınlarına da iltifat ve
alakayı ihmali etmemiştir.
Nitekim evine uğrayan yaşlı bir kadına ziyadesiyle iltifat ettiğini gören Hz. Aîşe, bu ihtiyar
kadın gittikten sonra iltifatının sebebini sorunca şu cevabı alır; “Ey Aîşe, bu kadın
Hatice’nin bir arkadaşıdır. O’nun sağlığında bize uğradı. Dostluğa vefa

imandandır.” Hz. Aïşe, Hz. Hatice’nin yakınlarına olan bu bağlılık sebebiyle, Peygamber Efendimiz’in her koyun kesişte, O’nun arkadaşlarına mutlaka bir pay gündeğini belirtir. Bedir esirleri arasında yer alan damadı Ebu; - As’ın fidye-i Necati olarak gündeilen kolyeyi günde ren Rasulullah(as) fevkalade duygulanarak, bunun iadesini teklif eder ve kabul edilir. Bu kolyeyi, kızı Zeyneb’in evlenmesi sırasında annesi Hz. Hatice hediye etmiştir. & &

 Servetini Davasına Adayan Bir Eş:
 Altmış üç yaşında olmasına rağmen Hatice annemiz Peygamberimize yedi –sekiz evlat vermiştir. Bu da sevginin başka bir tezahürüdür. Bahçede güneşin altında İslam’ın günçelleşmeye başladığı ilk günlerde eşи dışında iken oturan ve O’nu anlamaya çalışan, bugünkü deeriyle 450-500 milyarlık bir nakliye şirketinin sahibi iken, tüm servetini henüz yüz elli kişi bile olmayan Müslümanlara su ve yiyecek almak için gözünü kırpmadan harcayan, ne olacağı bilinmeyen bir mücadelenin içinde inancını ve azmini hiç yitirmeden eşine destek veren bir hanımfendi. O mücadele elini kolunu bağlayıp durmayan tüm ters giden olaylara rağmen umudunu hiç kaybetmeyen adeta bir şarj makinesi gibi Peygamberimizin o çileli günlerinde, hüzünlendiği her anda yanında olup onu adeta şarj eden bu mükemmel hanımfendiyi Resulullah daha sonraki zamanlarda tanımlarken şöyle diyordu: “HATİCE TÜM DERDİMİ VE HÜZNÜMÜ BİR ANDA ALAN BİR VAKUM GİBİYDİ’’ diye özetliyordu bu derin sevdayı. Bu mükemmel sevgi öğretmeni bir gün şirketinin anahtarlarını alıp eşinin önüne koyar ve şöyle der: “Artık bunlar senin” Peygamberimizin cevabı ise şöyle olur: “Hayır ben senin şirketinde sadece bir müdürüm, beni sıkıntı altında bırakma ne olur anahtarları geri al”. Bize burada evli bile olsa eşinin ticaretine, onun parasına müdahale etmeyen özerk bir birlilikte yatomaktadır. Bunun üzerine Hz. Hatice’nin cevabı şöyle olur: “Ben seni tanımadan önce belki bunca malın bir anlamı vardı, ama seni ve İslam’i tanıdıktan sonra dünya sadece hizmet için vardır, şimdi bu parayı ve anahtarları al ve Müslümanlar için bu dava için harca” Her şeyin anahtarını söküp Allah ve Resulü’nün önüne koymak, bu cesareti göstermek kimin harcı olabilir ki!.. İçine takılıp kaldığımız menfaatlerimizi, arzularımızı, emeğimizi hepsini toplayıp önüne koymak ve “İşte anahtarlar, artık bunlar sadece Allah ve Resulü’nün emrindedir!” demek, hangi babayıgidin harcı ki?.. Bunu yapabilmek, inancına aşkla bağlanmakla kabil olur. O da bize bunu öğretti zaten. İnsanın kişiliğini, karakterini sağlamlaştırın, ahlakını güzelleştiren, tavırlarını etkileyici kıyan asıl olarak o kişinin imanı, Allah korkusu ve takvasıdır. Yüce Allah’ın izniyle bu samimi imanı yaşayan müminlerden biri olan Hz. Hatice (r.a.) da çok büyük saygı duyulacak, onurlu ve vakarlı bir karaktere sahiptir.

 [1] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçedil;ağ Yayınları: 13/35-36. [2] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçedil;ağ Yayınları: 13/37. [3] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçedil;ağ Yayınları: 13/37. [4] Ahzab Suresi, 40 [5] Hucurat Suresi, 13 [6] Fetih Suresi, 8-9 [7] Al-i İmran Suresi, 186 [8] Al-i İmran Suresi, 186